KURJER ZAGŁĘBIA

Dziennik bezpartyjny polityczno-społeczno-literacki. Wychodzi codziennie w godzinach rannych z wyjątkiem dni poświątecznych.

PRZEDPLATA „Kurjer Zagłębia" kosztuje w Sosnowcu z odnoszeniem i pocztą rocznie marek 540, półrocznie 270 kwartalnie — mk 135, miesięcznie mk 45. —

OGLOSZENIA. Za jeden wiersz petitu lub jego miejsce na I-ej stronie Mk 15 w tekście Mk 20 po tekście — reklamy Mk. 10 Zwyczajne Mk 7,50 Drobne Mk. 1 — za wyraz, najmniej Mk 5. —

Adres Redakcji i Administracji: SOSNOWIEC ulica Dęblińska Nr 1

Adres dla depesz: „KURJER" — SOSNOWIEC

Administracja otwarta od 8 rano bez przerwy do g. 7 wiecz W niedzielę i święta od 9 do 11 r.

W sprawach redakcyjnych redaktor przyjmuje interesantów tylko od 1—3 w poł. i od 7—8 w.

PRENUMERATE I OGLOSZENIA przyjmują Kantory własne oraz Księgarnie w Zagłębiu Tow Akc. „Reklama Polska" w Warszawie i wszystkie Biura ogłoszeń w kraju i zagranicą

Na zasadzie uchwał Zjazdu Związku Prasy Prowincjonalnej, **wszystkie komunikaty instytucji prywatnych i społecznych podlegają opłacie.**

Cena pojedyńczego egzemplarza **mk. 3.00** (Na G. Śląsku **50 fen.**) SOSNOWIEC sobota dnia 27 listopada 1920 roku Nr. 273 Rok XV

Wobec groźnego położenia.

Kryzys gospodarczo finasowy przechodzą wszystkie państwa w Europie, przechodzi ów kryzys i Polska. Nie ulega już dzisiaj żadnej wątpliwości, że do krytycznego stanu gospodarczo-finansowego wiele się przyczyniły po wojnie ruchy natury socjalnej, których widownią poza zrujnowaną Rosją przez bolszewizm są raz po raz to Niemcy, to Anglja, to znów Włochy. Strajki, dążenia do przewrotów społecznych, hamujących wytwórczość poważny mają wpływ na walutę wszystkich krajów. Poza Ameryką, waluta wszędzie spadła, ale nigdzie nie ma tak szybkiego spadku waluty, jak u nas. Przyczyn tego należy szukać nie tylko w czynnikach politycznych i gospodarczo-społecznych kraju, ale również w niepewnem położeniu naszem pod względem reform, do których się dąży, a które ciężkie są w realizacji i dziś jeszcze nie dadzą konkretnie obliczyć rezultatów.

Inwazja bolszewicka, niemożność z braku taboru odpowiedniego wywozu np. nafty, olbrzymie summy, które pochłonęła wojna konieczność wwozu różnych materjałów, konieczność odbudowy zniszczonych połaci ziemi, pomoc gwałtowna dla kresów — słowem to wszystko, czego wymaga odbudowa i rozbudowa kraju przy układających się dopiero warunkach naszych granic—stanowi olbrzymie zadanie, wymagające nakładów z naszej strony. Te zadania olbrzymie zwiększają jeszcze nasze długi, oraz utrudni sytuację niepewności pod względem sytuacji wojennej na wschodzie.

Wobec ciężkiego przesilenia pod względem gospodarczo-finansowym cały naród przez swych fachowców, przez odpowiednie instytucje przemysłowe i handlowe, rolnicze oczywiście z udziałem Sejmu i rządu winny się zająć tą pierwszorzędną u nas sprawą, która, wobec nieustannego politykowania, zwalczania się partyjnego zanadto dotąd została odsunięta, ustępując zbytnio miejsca innym zagadnieniom chwili.

Na innem miejscu zaznaczyliśmy, że najgenialniejszy nawet minister, najlepsze projekty i plany nic nie pomogą same przez się. Pod względem finansowym i gospodarczym będziemy mogli tylko wtedy się dźwignąć, jeśli sprawa ta nabierze ogólnego rozmachu, jeśli nią zajmą się wszystkie do tego powołane czynniki. Wyjście mu się znaleźć i zapobiedz zupełnej ruinie.

m ski.

Tajne zbrojenia niemców a plebiscyt.

Podaliśmy wczoraj depeszę o olbrzymich składach broni, wykrytych w Poczdamie. Broń tę wykryto około koszar reichswery. Należała ona do niemieckiej organizacji wojskowej „Orgesch". Inna organizacja wojskowa „Escherick" zbiera broń w całych Niemczech. Jak donoszą pisma śląskie celem tej zbiórki jest zbrojenie się wobec koalicji, dla stłumienia ruchów radykalizujących robotników, dla wysyłki broni na G. Śląsk, aby uzbrajać tam ludność przeciw polakom i wszczynać zbrojne niepokoje, któreby doprowadziły do odroczenia terminu plebiscytu. Widzimy stąd, że niemcy chwytają się środków radykalnych. W ślad za tymi środkami idą morderstwa, napaści, cała wogóle zbrojna agitacja niemiecka, szeroko rozwinięta obecnie na G Śląsku. Na powyższą agitację idą miljony.

Kupka niedawno zamordowany rozporządzał krociami, płacąc sfory agentów contr-agitacyjnych, działających przeciw polakom.

Wśród mordowanych przez niemców znajdują się albo niewygodni dla niemców a niepewni jednocześnie i za nadto wtajemniczeni w robotę niemców, albo za gorliwi w pracy plebiscytowej przeciwniemieckiej.

Sprawą przynależności Górnego Śląska do Polski interesujemy się wielce wszyscy bez wyjątku. Obniżanie waluty polskiej jest w związku tak z plebiscytem, jak i z zainteresowaniem się jego przebiegiem i wynikami. Niemcy widzą groźne dla siebie położenie i wraz z żydami działają na zniżkę naszej marki, — abyśmy jeszcze większe miljony wydawać musieli na agitację na przeciwdziałanie zamachom niemieckim, zmierzającym do wyrwania nam tej prastarej polskiej dzielnicy.

Wygrywając wszystkie możliwe i niemożliwe bodaj atuty, niemcy bałamucą wiele jednostek, rzucając pieniędzmi i argumentując perfidnie o nędzy Polski, ukazując między innemi jako dowód spadek naszej waluty.

Zwracamy uwagę na machinacje niemców, zaznaczając jednocześnie, że miejscowy Komitet plebiscytowy, jak i inne w całym kraju wymagają ofiar na liczne wypadki z plebiscytem związane. Czas nagli! Kto nie dał lub dał mało — niech spieszy i składa ofiary. Chodzi o sprawę narodową wielkiej wagi!

m.

Z bolszewickiego piekła.

Powszechna mobilizacja. — Rozstrzeliwanie bez sądów.

(K. B. P.) Od osób, przybyłych z frontu bolszewickiego, którym udało się zbiedz przed mobilizacją, a raczej przed śmiercią bolszewicką, dzienniki dowiadują się co następuje:

Bolszewicy wszystkich mężczyzn w wieku od 17 do 45 lat powołali pod broń, z powołanych naturalnie się nie stawił, chowając się po lasach, lub uciekając do oddziałów zielonej armji, albo na naszą stronę. Wobec czego wszyscy mężczyźni w wieku poborowym, dziś są tam uważani przez bolszewików za dezerterów i rozstrzeliwani bez żadnego sądu. Każdej gminie rozstrzelano 50—100 osób bez żadnego sądu, nawet gdy złapali zgadzali się pójść do krasnej armji, prosząc, o przebaczenie, całując komisarzom i krasnoarmijcom nogi ręce, Jeszcze z żywych zdarto ubranie, pozostawiając ich na męczarnie w polu po 3 dni, nim śmierć zlitowała się nad nimi.

Dziewczęta młode też są przez bolszewików rozstrzeliwane. Włościjanom bolszewicy zabierają ostatnie konie, krowy, zboże i siano.

Wsie i miasteczka zupełnie wyludniły się. Natomiast ludności w lasach jak mrowia, dokąd bolszewicy zajrzeć nie mogą, gdyż stamtąd żywi już nie wracają a mordowani wzajemnie przez mniejsze i większe oddziały tak zwanych dezerterów. W lasach, ciągnących się do Krajska do Boryzowa, znajduje się oddział zielonej armji do 6000 osób uzbrojony doskonale w karabiny maszynowe i lekkie działa. Oddział ten niedawno napadł na bydło pędzone do Borysowa w ilości 2000 sztuk zarekwirowane włościjanom dla czerwonej armji i odbił je bolszewikom i zabrał do lasu Sporo bydła tego przez dowództwo zielonej armji zwrócono poszkodowanym; następnie tenże oddział napadł na Borysów, gdzie zabrał do niewoli cały pułk krasnoarmiejców.

Bolszewickie dowództwo jest bezsilne wobec zielonej armji.

Panuje straszna drożyzna, soli, zapałek zupełnie brak. Do naszych przednich oddziałów w każdego dnia przybywają z tamtej strony oddziały ludności po 30—50 osób, ratując życie przed bolszewikami i prosząc dowództwo naszych wojsk o ratunek i zajęcia okolic ich przez nasze wojsko, gdyż bolszewicy niezadługo pozostawią tylko ruiny i cmentarzysko. Ci sami uchodźcy opowiadają o nędzy i głodzie, panującym w szeregach bolszewickich. Krasnoarmiejcy nadzy, obdarci, bosi i głodni całemi oddziałami przechodzą na naszą, lub do zielonej armji.

Z Górnego Śląska

Dzisiaj ustali Ententa termin plebiscytu.

GENEWA, (tel. wł). „Echo de Paris" donosi: Termin głosowania na G. Śląsku ustalony miał być w dniu wczorajszym. Poseł włoski wygłosi odpowiedni referat.

Ustalony termin głosowania nie zakomunikowany będzie dziś niezwłocznie rządowi niemieckiemu.

Wzmocnienie załóg okupacyjnych na G. Śląsku.

BAZYLEA, (tel. wł). Według komunikatu z Paryża, obecnie bm. odejdzie nowy transport wojsk sojuszniczych na G. Śląsk celem wzmocnienia załóg okupacyjnych w czasie plebiscytu.

„Journal de Debats" dowiaduje się, że wniosek polski w sprawie odroczenia plebiscytu do wiosny został cofnięty.

Strejk generalny w Raciborzu trwa dalej

RACIBORZ. Wczoraj zastrejkowali robotnicy w gazowni, wodociągu i elektrowni. Miasto jest bez światła, siły i wody. Gazety przestały wychodzić. Załogę włoską wzmocniono oddziałem francuskiej konnicy. Gazownię i wodociąg obsadzono wojskiem. Robotnicy odmówili wykonywania prac nawet najkonieczniejszych. Dotychczasowe układy pracodawców z strejkującymi nie doprowadziły do porozumienia.

Krocie na agitację niem.

OPOLE, (wł). Zamordowany Kupka jak się obecnie okazuje rozporządzał krociowemi summami na contr-agitację, setki tysięcy otrzymywał częściowo od centrowców, częściowo od niemców.

Cała jego robota nie wyrządziła żadnej szkody dla agitacji polskiej.

Żądania niemców.

BERLIN. Niemiecki komisarz plebiscytowy na G. Śląsku zgłosił do Komisji koalicyjnej następujące cztery żądania:

1) Żeby dopuszczone były do głosowania osoby urodzone na G. Śląsku, ale osiadłe gdzieindziej.

2) Żeby plebiscyt nie odbywał się strefami, jak żądają tego Polacy, lecz w jednym dniu na całym obszarze.

3 Żeby komunikacja kolejowa pomiędzy Niemcami, a G. Śląskiem nie została przerwaną.

4) Żeby miały prawo głosowania te osoby, które nie będąc urodzone na G. Śląsku, zamieszkałe tam są od 1-go grudnia 1918 r.

Kto sprowadza broń?

ZABRZE, (wł). W sprawie odkrycia składu broni w Zabrzu odebraliśmy, co następuje:

Przed kilkoma dniami zamieścił „Sztandar Polski" wiadomość, że znaleziono broń u komunisty Gralki w Bytomiu. Wiadomość tę należy uzupełnić o tyle, że broń znaleziono w Zaborzu-Porembie u przywódcy niemieckich bojowców Gralki, który po odkryciu broni zbiegł. Gralka jest bratem dawniejszego burmistrza w Rychtalu, a teraźniejszego drugiego kierownika niemieckiego podkomisarjatu plebiscytowego w Bytomiu.

Plebiscyt jednak w połowie stycznia

ZURYCH, (wł). Turyński dziennik „Stampa" dowiaduje się z Paryża, iż włoski ambasador w Radzie ambasadorów zda referat w sprawie górnośląskiej. Plebiscyt nie zostanie odroczony, poza połowę stycznia. Sposoby głosowania ustanowione zostaną na następnem posiedzeniu Rady ambasadorów. Włoski ambasador wyjechał wczoraj do Paryża.

W sprawie samorządu dla G. Śląska.

BERLIN, (wł). Specjalny wydział dla opracowania ustawy samorządowej dla Górnego Śląska odbył dziś posiedzenie przy współudziale kanclerza Rzeszy oraz ministra spraw wewnętrznych. Przeciw głosom nacyonalistów i lewicowych socjalistów niezależnych postanowiono zaproponować parlamentowi przyjęcia ustawy bez jakichkolwiek zmian.

Francja a Sowiety.

Oświadczenie p. Leygues'a

PARYZ. (wł.) Francuski prezydent ministrów złożył wczoraj przed komisją parlamentarną dla spraw zagranicznych oświadczenie, że rząd francuski postanowił znieść blokadę Rosji Sowieckiej i zezwolić, a nawet popierać nawiązanie stosunków handlowych i przemysłowych z Rosją. Francuski prezydent ministrów oświadczył, że rząd francuski uznaje rząd Sowietów, jako rząd de facto. Dzisiaj oświadczył Leygues, że armja Wrangla więcej nie istnieje i że gen. Wrangel wobec Francji nie reprezentuje więcej rządu rosyjskiego. Rząd francuski uważa się za zwolniony od wszelkich zobowiązań wobec Wrangla. Resztki armji generała Wrangla będą przez Francję zaprowiantowane tylko ze względów humanitarnych, ale o jakiemkolwiek użyciu jej nie może być więcej mowy.

Rokowania pokojowe.

Sprawa rozrachunku ekonomicznego.

Komisja ekonomiczna odbyła pierwsze posiedzenie wczoraj, przy udziale dziesięciu rosjan z ks. Obolenskim, jako przewodniczącym i pięciu polaków, Wiceminister Strasburgier we wstępnem przemówieniu zaznaczył, że Polska dąży do uporządkowania stosunków ekonomicznych ze wszystkimi sąsiadami i dlatego nie uchyla się również od nawiązania stosunków handlowych z Rosją, żąda jednak przedewszystkiem sprawiedliwego przeprowadzenia likwidacji państwowego swego stosunku do Rosji i restytucji poniesionych strat. W tym celu polacy przedstawiają plan obrad, który zawiera punkty następujące:

1) Rozrachunki z tytułu dawnej przynależności państwowej, a w szczególności w odpowiednim stosunku majątku państwowego.

2) Rozrachunki z tytułu aktywnego udziału Polski w życiu gospodarczem Rosji.

3) Rozrachunek z tytułu prywatnych należności obywateli polskich od rządu rosyjskiego. W pierwszym rzędzie wchodzą tu:

a) reewakuacja mienia prywatnego obywateli polskich.

b) zaspokojenie pretensji obywateli polskich, zgłaszanych do rządu rosyjskiego.

Rosyjscy członkowie komisji ekonomicznej, po wysłuchaniu planu, prosili o zwłokę w posiedzeniach celem porozumienia się.

Sowiety koncentrują znaczne siły.

WIEDEN (wł.) Z Berlina donoszą: Pomimo wznowienia rokowań pokojowych w Rydze, w kołach rosyjskiej emigracji w Paryżu rozeszła się wiadomość, żo sowiety koncentrują na granicy Polski znaczne siły, dochodzące do 30 dywizji. Obawiają się, że przy nastaniu lepszej pogody sowiety ponownie uderzą na Polskę.

Warunki Steczkowskiego.

WARSZAWA (wł). Obsadzenie min. skarbu jest w toku. Najwięcej szans z kandydatów posiada p. Steczkowski. Prez. min. odbył kofarencję jednakże tylko z p. Steczkowskim, który zgodził się na przyjęcie teki pod następującymi warunkami:

1) Swoboda w reorganizacji min. skarbu.

2) Zniesienie urzędów gospodarczych np. „Puzappu" i gospodarka artykułami zajętymi przez państwo za pośrednictwem przedsiębiorstw prywatnych pod kontrolą rządu.

3) Przeprowadzenie oszczędności w organizacji urzędów państwowych.

4) Zniesienie odrębnej gospodarki pieniężnej poszczególnych władz. (Są to tak zwane punkty Bilińskiego),

5) Wstrzymanie wykonania ustawy o pożyczce przymusowej i poddanie jej rewizji.

6) Zaniechanie przez Sejm uchwalenia nowych wydatków bez zabezpieczenia im pokrycia

7) Bezwzględny zakaz umów pieniężnych przez osoby i urzędy bez wiedzy min. skarbu.

8) Koncesyonowanie kapitałów zagranicznych.

9) Mianowanie delegata min. skarbu do kontroli wydatków ministerstwa spraw wojskowych

10) Specjalne zarządzenia dla utrzymania kursu waluty.

Poza tem p. Steczkowski zastrzegł sobie powrót na stanowisko dyrktora P. K. K. P. wrazie gdyby jego misja się nie powiodła, Zastrzeżenia to przewodniczący klubów wzięli do referowania w klubach, poczem dziś o 2 popoł. odbędzie się ponowna konferencja przewodniczących klubów, dla zadecydowania o kandydaturze.

Rozejm polsko-litewski

KOPENHAGA (wł.) „Berlinske Tidende" donosi, iż Litwa kowieńska zawarła rozejm z generałem Zeligowskim na okres 40 dni. Oddziały generała Zeligowskiego stoją 40 klm. przed Kownem

Krym niezawisłą republiką sowiecką.

PRAGA (wł.) „Narodni Listy" zamieszczają depeszę z Moskwy, że, jak podaje „Prawda", rząd sowiecki ogłosił Krym niezawisłą federacyjną republika sowiecką.

Sowiety żądają rozbrojenia rozbitków Wrangla.

BUKARESZT (wł.) W dniu wczorajszym nadesłał Cziczerin radio — depeszę, adresowaną do rumuńskiego prezydenta ministrów, generała Averescu. W niej swej stwierdza, że część wojsk nieprzyjacielskich, operujących w okolicy Mochylowa Podolskiego, przekroczyła po porażce swej Dniepr, chroniąc się przed bolszewikami na terytorjum besarabskiem. — Władze rumuńskie miały udzielić schronienienia tylko oficerom, odmówiły zaś tego żołnierzom. Cziczerin zwraca uwagę, że w myśl przepisów między narodowych oddziały te winny być natychmiast rozbrojone, albo skierowane z powrotem do Rosji sowieckiej. Cziczerin wyraża przekonanie, że rząd rumuński niezwłocznie wypełni przepisy międzynarodowe, dając w ten sposób narodowi rumuńskiemu okazję wypowiedzenia swych uczuć pokojowych wobec Sowietów.

Z Zagłębia o Zagłębiu.

Aparat admintstracyjny państwa i praca w urzędach naszych długo jeszcze będą przedmiotem uwag dyskusji, rozważań, dociekań i tematem do artykułów na czasie.

Dobrać odpowiednio siły do pracy w danym urzędzie, wyszkolić je i rozłożyć tę pracę tak pomiędzy pracowników, by ci nie potrzebowali „zarywać godzin urzędowych", „zabijać się pracą pozagodzinową jak.. konie..." i obchodzili się z interesantami należycie, nie będąc „zdenerwowanymi„—jest sztuką niełada.

Toteż wiele w tym wypadku zależy od kierownika, który, wyzbywszy się partykularyzmu, dzielnicowej wyższości nad otoczeniem, umiałby tak ułożyć stosunki w biurze, że z korzyścią dla sprawy wyzyskałby zdolności i spryt urzędnika, stwarzając przytem zdrową, pełną wzajemnej obustronnej ufności atmosferę przez odpowiednie traktowanienie podporządkowanych mu urzędników jak również i interesantów.

Jeżeli ludzie są nieodpowiedni, jeżeli kierownika dzieli od pracownika niemal przepaść, dzięki formalistyce i wreszcie dzięki faworyzowaniu jednych na nie korzyść drugich, powstaje wtedy jak się jeden w z urzędników wyraził, dom dla psychicznie chorych.

Inaczej dzieje się np. w urzędach typu „Puwów" „Puzów", „Guzów" i innych uzów...

Tam aczkolwiek Rząd nasz, wziął się z kolei rzeczy i do.. urzędników państwowych, stwarzając komisję likwidacyjną dla balastu urzędniczego, panują inne stosunki.

W wyszczególnionych urzędach znajdujących się w ogródkach z wodotryskami i bez wodotrysków—robi się wszystko powoli, z namysłem, rozwagą a poszanowaniem sił własnych, zdrowia i drogiego czasu. Że to teraz mamy zimę, głównie nacisk kładzie się na... picie herbatki, w przerwach pomiędzy „rozgrzewaniem się", urozmaicanem miłą pogawędką z koleżankami i kolegami, urocze urzędniczki, opierając główki zamyślone na rączkach, obserwują życie przez... okno, poświęcając resztę czasu na załatwienia „nieznośnych interesantów". Około godz. 4-ej p.p. rozpoczyna się w tempie wyścigowym opuszczanie murów urzędu i tu już o „zarywaniu godzin urzędowych niema mowy, boć „dobry ton" wymaga, by opuszczano urząd wcześniej tembarbziej, że jeżeli się ma do dyspozycji np. zaledwie 3 samochody i 2 pary koni, które i tak stale są zajęte „wyjazdami służbowymi," trzeba chodzić pieszo...

Rozpoczyna się tam praca na drugi dzień około jakiejś 10-ej zrana, urzędnicy mają kwaśne miny, są źli (ach to życie!), urzędniczki ich pocieszają it.d.it.d.

Znając te i tamte bolączki urzędów i urzędników i inaczej natomiast postępuje... Powiatowa Kasa Chorych w Sosnowcu.

Wiedząc, że urzędnicy chrześcijanie mają „niepomiernie wyższe wymagania i aspiracje od chęci i umiejętności intensywnej pracy, mimo niezliczonej ilości ofert, otrzymywanej niemal codziennie—przyjmuje się tam od pewnego czasu tylko urzędników żydów.

„Mein geliebter Max"... powiedział kolega żyd do jednego z urzędników żydów, poco ty pracujesz w biurze, ty mógłbyś zająć się handlem...

Kasa Chorych jednak chce widocznie uzdrowić nasz handel, Dlatego też przyciąga się jako pracowników biura do Kasy urzędników żydów, pozwalając im święcić soboty, wypłacając po 9,000 mk. pensji, gdy inni urzędnicy, pracujący od założenia Kasy, otrzymują zaledwie 7,500 mk. Wszystkie ułatwienia i ulgi oraz dodatki żywnościowe przysługujące urzędnikom Kasy, otrzymali oni po upływie 6 tygodni—ale „geliebter Max" otrzymuje je po 3-ch dniach pracy.

Czy przywileje takie przysługują mniejszości narodowej na podstawie traktatu wersalskiego, jako więcej zdolnej i rutynowanej? Jeżeli się weźmie pod uwagą procentowo ilości ubezpieczonych w Kasie Chorych chrześcijan i żydów, to, wyzbywając się wszelkiego antysemityzmu, musi się przyznać, że większe prawo mają do otrzymania posady chrześcijanie, bo więcej ich jest ubezpieczonych w Kasie. Trudno, co urząd to inny sposób pojmowania rzeczy, W każdym urzędzie dzieje się inaczej.

Dlatego też sprawa urzędów i urzędników zawsze nadawać się będzie do artykułów i roztrząsań.

Jeżeli mowa o urzędach to nie zawadzi dodać, że w czasie gdy Rząd przyznał wszystkim urzędnikom państwowym tak zw. zwrotne pożyczki, z których niektórzy urzędnicy a nawet funkcjonarjusze kolei i policji państw, już skorzystali—są jednak urzędy państwowe, (Min. Skarbu, w których dotąd pożyczek tych nie wypłacono, a urzędnicy zmuszeni są drogą piśmiennych próśb zwracać się do władz wyższych o te pożyczki. Czy to nie wywoła niezadowolenia pośród urzędników?...

J. S-ski.

Odjazd wojsk angielskich z Gdańska.

GDAŃSK (wł.) Rozpoczęło się wycofywanie ojsk angielskich z Gdańska. Odjazd przeprowadzony będzie w 6 ciu pociągach. Transporty przejadą przez Toruń, Poznań, Lissę, Sagon i Bischofsheim.

Nowy minister skarbu.

WARSZAWA (telef.) P, Jan Steczkowski otrzymał dzisiaj nominację na ministra skarbu. Ministrem przemysłu i handlu został p. Przanowski.

Sprawa wymiany biskupa Łozińskiego.

RYGA. W komisji do Spraw powrotu jeńców, bolszewicy zażądali wzamian za wydanie trzymanego w Smoleńsku ks. biskupa Łozińskiego 10 bolszewików. Decyzję ta delegacja polska zakomunikowała komisji do spraw powroru zakładników i jeńców przy ministerjum spraw zagranicznych.

Agitacja bolszewicka w Niemczech.

BERLIN. (wł.) Berlińska rada „bezrobotnych zawezwała ponownie wszystkie rady bezrobotnych w Niemczech, aby przyśpieszyły agitację za obsadzeniem fabryk przez bezrobotnych i robotników.

Koszta amerykańskiej okupacji.

KOBLENCJA. (wł) 'Według rocznego sprawozdania sztabu generalnego wynoszą koszta amerykańskiej okupacji w Niemczech 258 miljonów dolarów (18 miljardów marek niemieckich). Z tego zapłacono zaledwie 32½ miljona dolarów.

Bolszewicy i nacyonaliści tureccy.

KONSTANTYNOPOL. (wł.) Między Moskwą, a rządem nacyonalistów tureckich, rezydującym w Angorze, trwają bardzo ożywione stosunki. Do Angory bolszewicy nadesłali materjały wojenne, przyrządy radiotelegraficzne, oraz grupę specjalistów niemieckich i bolszewickich w zakresie fabrykacji amunicji)

Pokłosie krwawych wypadków w Dublinie

DUBLIN. (wł.) Wczoraj dokonano tu licznych rewizji domowych i aresztowań. Miasto otoczone kordonem wojskowym. Ruch na kolejach państwowych i miejskich jest wstrzymany. Liczba aresztowanych nie jest jeszcze wiadoma. Biuro Reutera donosi, iż w ubiegłym tygodniu zabito 40, a zraniono 180 osób.

O majątki Hohenzollernów.

BERLIN. wł. Pisma donoszą, że socjaldemokraci Sejmu pruskiego zgłosili rezolucję, w której domagają się od rządu wydania ustawy przez rząd Rzeszy, mocą której majątki b. cesarskiej rodziny Hohenzollernów winny być przekazane państwu pruskiemu bez odszkodowania, wzamian za co to obowiązane jest dożywotnią rentę wszystkim członkom rodziny cesarskiej.

Dymisja Trumbicza.

BELGRAD. (PAT) Radio Rada ministrów przyjęła dymisję ministra spraw zagranicznych Trumbicza. Kierownictwo ministerjum spraw zagranicznych objął tymczasem prezes ministrów Cosicier. Ratyfikacja traktatu w Rafello nastąpi w końcem tego tygodnia.

Układu włosko-niem nie ma.

RZYM (PAT) Agencja Stefanego zaprzecza wiadomościom podanym przez pisma wiedeńskie o rzekomym układzie włosko-niemieckim w sprawie południowego tyrolu i Górnośląska i stwierdza że są fałszywe i tendencyjne.

Aeroplany zostają.

NAUEN. (PBT), Komisja koalicyjna nie pozwoliła na wywóz 11 metalowych aeroplanów zamówionych w Niemczech przez Amerykę, twierdząc, że przewóz przez Niemcy jest nie dozwolony.

Sprawy robotnicze.

Konferencja Związku Metalowców w Sosnowcu.

Konferencja Sekretarzy Okręgowych Zw. Metalowców Zjednoczenia Zawodowego Polskiego b. Kongresówki odbyła się w Sosnowcu w niedzielę dnia 21 bm. na którą przybyli sekretarze z Warszawy, Częstochowy, Radomia. Zawiercia i Sosnowca. Z Łodzi z powodu trudności kolejowych nie przybył nikt,

Na konferencji byli obecni również Prezes Głównego Zarządu Sikora i wice prezes Piotrzak z Królewskiej Huty.

Po wygłoszeniu referatu o obecnem położeniu ekonomicznem przez p. Gorelewskiego z Warszawy, nastąpiły sprawozdania z poszczególnych okręgów, z których wynika, że Zw. Metalowców Z.Z.P. wzrósł liczebnie w dwójnasób.

Pan prezes Sikora zdał raport o zadaniach organizacji zawodowej w obecnej chwili, który uzupełnił w ce-prezes p.) Piotrzak. W dyskusji omówione różne sprawy organizacyjne wewnętrzne.

Komitet popierania Skarbu Narodowego.

Wobec kolosalnych potrzeb Państwa w chwili obecnej Ministerstwo Skarbu postanowiło, że ofiarność społeczeństwa która przejawiła się samorzutnie w postaci różnych poczynań, wyzyskać należy dla zasilenia Skarbu Narodowego, ujmując ją w ramy ogólnej organizacji.

W tym celu przy Ministerstwie Skarbu w Warszawie został utworzony „Główny Komitet Popierania Skarbu Narodowego", złożony z przedstawicieli Sejmu, Duchowieństwa, instytucji społecznych i gospodarczych, tudzież reprezentantów miast i wsi, który zajmie się zbieraniem darów dla Skarbu Narodowego, według instrukcji i pod kontrolą Ministerstwa Skarbu i prowadzeniem propagandy dla poparcia tego celu wśród najszerszych kół społecznych. Ministerstwo Skarbu jest bowiem pewne, że ogół społeczeństwa polskiego posiada ogromne ilości kruszców i kamieni szlachetnych, które wystarczyłyby aż nadto do ugruntowania polskiej waluty złotej".

Dla przeprowadzenia tej działalności Ministerstwo postanowiło utworzyć w miastach wojewódzkie „Komitety popierania Skarbu Narodowego", które znowu są powołane do stworzenia sieci dalszej organizacji. Utworzenie Komitetów Wojewódzkich powierzono Dyrektorom Izb Skarbowych.

Na zebraniu organizacyjnym Komitetu Wojewódzkiego w Kielcach uchwalono utworzenie czterech podkomitetów, a mianowicie: Radomskiego, Kieleckiego, Częstochowskiego i Sosnowieckiego. Pp. Bereszko i Wośiński upełnomocnieni zostali przez p. Dyrektora Izby Skarbowej Kieleckiej względnie przez prezesa Komitetu Wojewódzkiego do utworzenia podkomitetu na Zagłębie Dąbrowskie.

Wywiązując się z tego zadania p.p. Ignacy Bereszko i Kazim. Wośiński zorganizowali pierwsze zebranie organizacyjne, które odbyć się miało w Sosnowcu w Biurze Banku Handlowym przy ul. Małachowskiego w dniu 26 bm. (piątek o godz. 4 ej pp. a na które zaproszono osoby, interesujące się tą sprawą.

Odwołanie strajku.

Ponieważ na postawione ostatnio przez Zarząd Związku Zaw. Pr. Przem. i Handlu Zagłębia Radę T-wa Przemysłowców nie tylko że się nie zgodziła, ale nie odpowiedziała nawet Centralny Zarząd Z ku wezwał pracowników zakładów przemysłowych do strajku w dniu wczorajszym, wydając z racji tej odpowiednią odezwę. Jednakże wczoraj Inspektor pracy XVII obwodu, zaprosił przedstawicieli Z-ku na konferencję, w której wzięli udział i przedstawiciele T-wa Przemysłowców oraz przedstawiciele Starostwa Będzińskiego.

Po wyczerpaniu obszernej dyskusji na temat niewłaściwości strajku ze względu na polityczną i ekonomiczną sytuację kraju, delegaci Z ku pracowników przyszli do wniosku, że strajk ten należy zawiesić, tym bardziej, że znaleziono wyjście do kongretnego przeprowadzenia postawionych postulatów.

Dziś to jest 27 go b.m, o godz. 3-ej popołudniu odbędzie się ogólne zebranie właścicieli względnie przedstawicieli wszystkich zakładów przemysłowych Zagłębia, na którem zostanie wybrana specjalna komisja z upoważnienia wspomnianych przemysłowców celem zawarcia ostatecznej i konkretnie obowiązującej umowy.

Wobec powyższego zainicjowany strajk zostaje zawieszony do czasu ukończenia pertraktacji. O ile wspomniane pertraktacje nie dałyby rezultatów zadawalniających, Zarząd Związku zmuszony będzie proklamować na nowo strajk.

Jesteśmy jednak przekonani że da się strajku uniknąć i obie strony dojdą do pożądanego porozumienia.

Kronika.

— **Roczny kurs pedag. metod.** Dyrekcja Państwowych Kursów Nauczycielskich podaje do wiadomości publicznej, iż w końcu stycznia 1921 roku będzie otwarty roczny kurs pedagogiczno - metodyczny dla kształcenia kandydatów i kandydatek na nauczycieli szkół powszechnych. Kandydaci powinni posiadać świadectwo z ukończenia szkoły średniej i mieć lat 18 ukończonych.

Nauka na kursach jest bezpłatna i kursiści pobierają stypendja.

Podanie z dołączeniem metryki urodzenia, świadectw szkolnych oraz świadectwa zdrowia, stwierdzającego uzdolnienie fizyczne do pełnienia obowiązków nauczycielskich, należy nadesłać pod adresem Państwowych Kursów Nauczycielskich w Warszawie (ul. Koszykowa 31), lub złożyć osobiście w kancelarji kursów (ul. Wilcza 41 I piętro) do 15 stycznia 1921 r.

— **Nowy gość z Ameryki.** Wśród licznych zagranicznych gości, którzy ostatnio przybyli do naszej stolicy, znajduje się Miss Margaret E. Moffat, przedstawicielka Amerykańskiego Narodowego Biura Informacyjnego Zagranicznych Organizacji Pomocy. Pani Moffat zabawi w Warszawie kilka dni dla zebrania informacji o działalności różnych amerykańskich instytucji, niosących pomoc Polsce. Biuro reprezentowane przez Miss Moffat powstało w celu uregulowania filantropijnej pracy Ameryki zagranicą w celu dokładnego informowania społeczeństwa amerykańskiego oraz dla działalności tych licznych organizacji, w których pokłada ono swe zaufanie i kapitały. Przypuszczamy, że rezultaty działalności Amerykańskich Organizacji w Polsce i gorące uznanie, jaką praca ta u nas znalazła, zadowolnią Miss Moffat i jej rodaków.

— **Zebranie.** W poniedziałek dn. 29 bm. o godz. 8 wiecz w 8 kl. Gimnazjum polskiej Macierzy Szkolnej odbędzie się zebranie rodziców uczenic tej szkoły celem omówienia ważnych spraw szolnych.

— **Zebranie** ogólne Związku Lekarzy Zagłębia Dąbrowskiego odbędzie się w nadchodzącą niedzielę 28 b.m. o godz 10 rano w lokalu własnym w Sosnowcu przy ul. Piłsudskiego nr. 16 Członkowie Związku proszeni są o przybycie na Zebranie.

— **Z komitetu Pomocy Dzieciom.** Inspektorat Rejonu Częstochowskiego Polsko Amerykańskiego Komitetu Pomocy Dzieciom niniejszym zawiadamia, że we wszystkich kuchniach dokarmiających dzieci z dniem 1-ym grudnia rb. cena dziennej porcji zwiększa się do sześćdziesięciu fenigów.

— **(w) Co to ma znaczyć?** Właściciel domu przy ul. Aleja p. Wolf nie przyjmuje od paru miesięcy od lokatorów, zamieszkałych w jego domu komornego a ku utrapieniu niespokojnych pod tym względem mieszkańców podejrzewających go o skłonności zwyżkowe już drugi tydzień temu zamknął jedyną w podwórzu studnię Nieposądzając bynajmniej o złą wolę p W lokatorzy czekują chwili kiedy prośby ich znajdną posłuch w Urzędzie Rozjemczym to w którym podobno p W piastuje godność Sędziego

— **Młodzież akademicka** Naczelne dowództwo wojsk polskich uznało, że młodzież akademicka może opuścić szeregi i rozpocząć mozowo przerwaną pracę w wyższych zakładach naukowych, a więc w politechnice i na uniwersytecie warszawskim, w Krakowie, w Lwowie, Poznaniu, Lublinie.

— **Kradzież na Dańdówce** W tych dniach niewyśledzeni złodzieje skradli na Dańdówce 2 krowy i 4 świnie — Wogóle od pewnego czasu kradzieże inwentarza w tej miejscowości b. się rozpowszechniły.

— **O klub dla inteligencji.** Brak klubu dla inteligencji miejscowej daje się coraz bardziej odczuwać. Wiele osób nie ma wprost gdzie pójść wymienić myśli To też wśród inteligencji nie widzimy pożądanej łączności, którąby łatwiej na wspólnych zebraniach konsolidowała opinj w różnych sprawach. Młodzież nasza niema też możności spotykania się, wyczekując dopiero zabaw tanecznych, czy balów. Należałoby temu bezwarunkowo zaradzić Osoby interesujące się utworzorzeniem klubu inteligencji proszone są o wypowiedzenie się w tej sprawie na łamach „Kur. Zagł"

— **Wysyłanie lokatornego przekazami pocztowymi** Dowiadujemy się, iż nietylko sądy państwowe, lecz nawet i urząd rozjemczy, rozpatrujące sprawy lokatorów i właścicieli nieruchomości, nie biorą pod uwagę opłacania należywości za lokale przekazami pocztowymi W razie nieprzyjęcia komornego przez właściciela domu należy mieć tylko świadka, że należna suma nie została przyjęta.

— **Obiecujący synalek.** Przed paroma tygodniami zginęła właścicielce okazałego domu w śródmieściu kosztowna biżuterja, a kiedy podejrzenie domowników o kradzież okazało się niesłusznem mąż pani X o kradzieży tej zawiadomił policję, która prowadząc energiczne dochodzenie zdołała wpaść na ślady kradzieży i wykryć sprawcę. Okazało się, że biżuterje przywłaszczył sobie syn, jedynaczek, żeby nie wywlóczyć na światło dzienne karygodnego czynu synalka i nie nadawać jej rozgłosu sprawę tę mu siano umorzyć...

Oto jak odbija się na młodzieży wpływ złego otoczenia

— **Odpowiedzialność poczty.** Ministerstwo pocz i telegrafów od 15 listopada wznowiło odpowiedzialność za przesyłki pocztowe polecone i telegramy w obrocie wewnętrznym Co zaś do przesyłek i korespondencji telegraficznej zagranicznej nastąpi niebawem rozporządzenie.

— **Zwolnienie z wojska oficerów-ochotników.** Jak się dowiadujemy minister spraw wojskowych gen. por. Sosnkowski wydał rozkaz o zwolnieniu ochotników-oficerów i urzędników wojskowych, którzy wstąpili do wojska w myśl. odezwy R. O. P.

— **Zebranie kupców m. Sosn.** Onegdaj w lokalu Nar. Zjedn. Lud. odyło się gremjalne zebranie kupców miejscowych (chrześcjan) z raci przyjazdu do Sosnowca delegata Stow. Kupców Polskich w Warszawie p. Schmidta W zebraniu wzięło udział z górą 100 osób w tej liczbie część drobnoprzemysłowców i rzemieślników. Zagaił zebranie członek Oddziału Sosnowieckiego Stow. Kupców Polskich p. Kucharski, poczem wybrano prezydjum zebrania powołując na przewódniczącego p. Jerzego Wolffa, sekretarza St. Jagiełłowicza, assesorów: pp J. Kruszyńskiego, Wawrzyńskiego i Rajskiego Prelegent p. Schmidt w obszernem przemówieniu mówił o trudnościach w uzyskaniu kredytu kupieckiego o ignorowaniu kupiectwa przez Rząd a niezrozumieniu go przez społeczeństwo, o braku sprężystej organizacji kupiectwa itp. obchodzących kupiectwo i ogół rzeczach Na tle prelekcji wywiązała się bardzo ożywiona dyskusja w której głos zabierali przedstawiciele miejscowych kupców i rzemieślników W końcu uchwalono następującą rezolucję;

Zebrani kupcy, rzemieślacy i drobnoprzemysłowcy Sosnowca i Zagłębia Dąbrowskiego zwracają się do Rządu z prośbą o: przywrócenie wolnego handlu, zniesienie Urzędu do Walki z Lichwą i Spekulacją oraz central i instytucji rządowych wkraczających w kompetencje handlowo-zawodowe w rodzaju P U Z A P Pów, jako czynników wysoce krępujących wolny handel i szkodliwych dla kupiectwa i społeczeństwa.

Zebranie zakończono o godz 11 25 m w nocy.

— **(w) Samowola nowonabywcy domu** Przy ul, Piłsudskiego nabyła przed paru tygodniami spółka z p Saklarskim nazcele Otóż nowonabywca wkrót wczorajszym począł samowolnie rekwirować zajęte przez lokatorów mieszkania co wywołało ze strony lokatorów interwencje policji, a lokatorzy w tej sprawie wdrożyli postępowanie karne na drodze Sądowej albowiem tylko tym sposobem możnaby wymódz to co się od kogo należy.

Z teatru.

„Sluby panieńskie" — Al. br. Fredry to magnes prawdziwie przyciągający do teatru. To też nic dziwnego, że wszyscy melomani wybierają się na dzisiejsze wiecznie młode „Sluby panieńskie", a ucząca się młodzież, korzystając że ceny miejsc dla nich wyjątkowo zniżone do połowy, wybiera się też gremjalnie, aby rozkoszować się zdrową staropolską stylową komedją.

Jutro dwa przedstawienia: popołudniu bezkonkurencyjna „Rozwódka" z Fedyczkowską—Bonecką w roli tytułowej; oraz wieczorem arcyzabawna operetka „Cyrkówka".

W poniedziałek uroczysty wieczór ku uczczeniu rocznicy listopadowej: Słowo wstępne, hymn narodowy, „Halka", tańce.

W próbach, głośna sztuka „Prokurator Hallera", oraz „Sprzedana" Staffa i operetka „Dziewczyna z fijołkami".

Dziś i jutro w Będzinie teatr Czarneckiego czynny, wystawiając dziś po raz pierwszy „Cyrkówkę" pełną humory operetkę; jutro zaś wywołującą bezustany śmiech „Fruwającą dziewicę", Początek o godz. 7 i pół wieczór.

Uroczysty wieczór listopadowy urządzony będzie staraniem dyrekcji teatru w nadchodzący poniedziałek ku uczczenia pamiętnej rocznicy powstania listopadowego.

Wieczór rozpocznie komendant Walawski specjalnem przemówieniem o powstaniu listopadowem, poczem odegrany będzie hymn narodowy, a artyści odśpiewają nieśmiertelne arcydzieło Stanisława Moniuszki „Halkę". Zachęcać zbyteczne, gdyż każdy polak—patrjota powinien stanąć jak jeden mąż w teatrze, tembardziej że dyr. Czarnecki, chcąc uprzystępnić możność uczestniczenia w tym wieczorze szerszym warstwom, ceny miejsc na ten wyjątkowy wieczór zniżył do minimum, począwszy od 10 mk.

Przedstawienie to uroczyste rozpocznie się punktualnie o godz. 7 i pół wiecz.

Z Dąbrowy.

O powrót jeńców.

Na wniosek posła Zofji Moraczewskiej, Sejm uchwalił wszcząć rokowania o wymianę jeńców. Wiemy jednak, że wiele spraw najwyższej tiarsz wartości leży odłogiem, chcąc więc dopomódz odpowiednim czynnikom naszym, wszędzie należałoby zainteresować akcją tą całe społeczeństwo, które domagać się winno przyśpieszenia wymiany jeńców, by młodzież nasza mogła wreszcie zawitać do kraju. Pobudką wojenną oderwana od swych rodzinnych gniazd, młodzież polska walczyła bohatersko na rubieżach ziem polskich, lecz zmienną koleją losów wojjennych częściowo poszła wniewolę za nieszczęśliwą tułaczkę do obcych i wrogich stron. Wojna obecna wykazała nam, że wszelkie prawa międzynarodowe o niezachwianej zdawałoby się społecznej humanitarności są tylko czczymi paragrafami; bez rzeczywistego waloru. Nędza i poniżenie w obozach jeńców są już dosyć znane, by je tu przytaczać.

Niewola w Rosji, tak w państwie cara, jak i w obecnych nieszczęśliwych warunkach ekonomicznych Rosji z jej nieuregulowanymi stosunkami społecznymi, gdzie samowola i terror zastępują prawo, jest dla młodzieży naszej otchłanią, w której ginie setkami. Wielu z nich woli narazić się sto razy na śmierć straszne, niż żyć w tym pognębieniu ducha, w nędzy i głodzie. Uciekają więc, ale szczęście sprzyja tylko wybranym. Czas wreszcie nadszedł, by powrócili do Polski. Niechże ich naród nasz powita sercem dobrej matki. Przyjadą obdarci i głodni, przyjadą zziębnięci i chorzy. Czas myśleć o tem, by ich przyodziać, nakarmić i uzdrowić.

Należy w całym kraju zbierać na ten cel pieniądze by „chleb i sól" podane im im na powitanie, były przygotowane przez całe społeczeństwo.

W Zagłębiu naszem pierwsza Dąbrowa urządza z ramienia powołanego w tym celu komitetu w nadchodzącą niedzielę dn. 28 bm. o godz. 3 pp. wiec, na którym przemawiać będą mówcy z Warszawy i miejscowi. Zbiórka urządzona jednocześnie oddaje pieniądze na pomoc dla jeńców.

H. G.

Wydawcy: Spółka Wydawnicza „Kurjer Zagłębia", Tłocznia „Spółki Wydawn. „Kurj. Zagl." Redaktor Józef Maciejowski.